

Zkušenosti Armády ČR v oblasti společných cvičení a mírových operací (Účast na programu Partnerství pro mír)

Česká republika se připojila k programu Partnerství pro mír (PřP) podpisem rámcového dokumentu dne 10. března 1994. Tento program se uskutečňuje v devatenácti generických oblastech a v současnosti se na něm podílí dvacet sedm zemí. Účastí Armády České republiky (AČR) na cvičeních v rámci programu PřP a v mírových operacích pod vedením OSN a NATO se stáváme - a naše zkušenosti to dokazují - stále bližšími partnery nejen v oblasti vojenské, ale i politické spolupráce. Rozhodnutí vydat se po cestě směřující k plnému členství v NATO bylo správné a každodenní skutečnost to jen dokazuje.

Zavazuje nás k tomu i odkaz naší minulosti. Slovy prvního československého prezidenta a v Evropě dodnes uznávaného českého politika T. G. Masaryka: „*My musíme mít neustále na mysli, že jsme malý národ v nepřítivném postavení zeměpisném, prakticky nám to ukládá, abychom se měli více k světu, více mysli, více dokázali než ti druzí.*”

Vyhodnocení účasti jednotek a štábů AČR na cvičeních NATO/PřP

Názorným příkladem prohlubující se spolupráce v rámci programu PřP a prostředkem posilování vztahů ČR s partnerskými zeměmi byly i konkrétní výcvikové činnosti AČR realizované na území České republiky a v zahraničí.

Celkově se Armáda ČR v letech 1994-98 zúčastnila vojenskými jednotkami, důstojníky štábu a vojenskými pozorovateli 154 cvičení NATO/PřP, národních PřP a „v duchu PřP”, z toho 68 cvičení se uskutečnilo na našem území. AČR se zúčastnila prvních cvičení NATO/PřP v roce 1994 Cooperative Bridge v Polsku a Cooperative Spirit v Nizozemí.

ČR byla v roce 1995 hostitelem prvního velitelsko-štábního cvičení na území partnerské země k operacím na podporu míru Cooperative Challenge a v minulém roce se aktivně zúčastnila 40 štábními důstojníky prvního (trial) cvičení Cooperative Guard 97 sil CJTF v SRN.

V roce 1997 se organické jednotky a štáby AČR zúčastnily 67 společných cvičení sjednaných v rámci programu PřP nebo na základě bilaterální spolupráce. Na území ČR se uskutečnilo 31 cvičení. V roce 1998 se AČR bude celkem podílet svými jednotkami a štáby na téměř 60 cvičeních v zahraničí a 35 cvičení se uskuteční na území ČR, např. cvičení NATO/PřP Cooperative Aura 98 ve dnech 26. - 31. 10. 1998. Mezi největší cvičení v tomto roce, kterého se AČR zúčastnila jednotkou 4. brn, patřilo cvičení států NATO k operacím na podporu míru při řešení krizí na několika značně vzdálených místech současně - Strong Resolve 98 (2. - 25. 3. 1998) ve Španělsku, leteckého cvičení Cooperative Chance na Slovensku a cvičení Crisis Management Exercise 98 v Belgii (2. - 8. 2. 1998), na kterém se kromě MO zúčastnilo dalších pět rezortů, státní správy, které se zabývají otázkami krizového managementu a civilně nouzového plánování.

Sjednaných vojenských cvičení se zahraničními partnery v rámci programu PfP se v uplynulých čtyřech letech zúčastnilo přes 5300 příslušníků jednotek a štábů AČR a téměř 290 vojenských pozorovatelů AČR. ČR hodnotí svou účast v programu PfP jako velmi efektivní nástroj zvyšování interoperability. PfP měl zásadní význam a přínos k vyšší připravenosti jednotek AČR k účasti v operaci IFOR a SFOR.

Cílem cvičení jednotek Armády České republiky se zahraničními partnery bylo:

- ▲ zvýšení interoperability a kompatibility jednotek a štábů Armády České republiky se silami NATO,
- ▲ zabezpečení intenzivního výcviku příslušníků Armády České republiky a zvýšení jejich podílu na aktivitách mezinárodního společenství k udržení mezinárodní stability a bezpečnosti, které vyplývají z účasti České republiky v projektu PfP nebo byla sjednána na základě plánů dvoustranné spolupráce,
- ▲ procvičení součinnosti a ověření možnosti společného výcviku velitelů, štábů a jednotek zúčastněných armád, dále při plnění úkolů k mírovým, humanitárním, pátracím a záchranným operacím v rámci mírových sil mezinárodních organizací pod mandátem OSN,
- ▲ zvýšení schopností při společném plánování, velení, štábní práci a plnění bojových úkolů v integrované struktuře velitelů, štábů a vojsk ve společném prostoru nasazení,
- ▲ zvýšení schopnosti spolupráce protivzdušné obrany partnerských zemí při udržování míru mimo prostor střední Evropy s pověřením mezinárodních organizací a prověření možností spojovacích prostředků AČR v podmínkách společných akcí se zeměmi NATO,
- ▲ vzájemné seznámení se s výstrojí a výzbrojí cvičících jednotek, provádění ostrých střelb z ručních zbraní, ženijní přípravy s ostrým trháním, taktické přípravy nejnižších jednotek a společných seskoků padákem,
- ▲ prohlubování přátelských vztahů a vzájemná informovanost mezi jednotkami zúčastněných států.

Společná cvičení se zeměmi NATO a partnerskými zeměmi přispívají k ujednání názorů na přípravu mírových operací, prokazují připravenost a schopnost velitelů, příslušníků štábů a jednotek z jednotlivých zemí - účastníků cvičení, efektivně plnit úkoly v rámci mnohonárodních mírových sil.

Významným přínosem pro příslušníky AČR, kteří se v období 1994-98 zúčastnili společných cvičení v rámci programu PfP a cvičení na bilaterálním základě, byla zejména ta skutečnost, že se zdokonalili v zásadách přípravy a vedení bojové činnosti, současně se zvýšením připravenosti pro činnost v mírových, humanitárních, pátracích a záchranných operacích, lépe porozuměli základním požadavkům procedur a aplikací pravidel nasazení NATO, jejich struktuře velení, řízení a spojení. Získané zkušenosti jsou pro velitele a štáby naší armády vynikající přípravou na jejich úspěšné působení v mírových operacích mnohonárodních sil, jak nás o tom denně přesvědčují příslušníci kontingentu AČR v misi SFOR na území Bosny a Hercegoviny (BaH).

Účast na cvičeních NATO/PfP odpovídá současným a perspektivním úkolům AČR vytvořit nejen základní představy o prioritách a obsahu postupné interoperability a kompatibility se silami NATO, ale dát jim i konkrétní náplň. Tato tendence odpovídá odhodlání AČR i nadále maximálně využívat programu PfP k posilování interoperability s ozbrojenými silami Aliance, čímž v praxi prokazujeme svou připravenost ke vstupu do NATO.

**PŘEHLED HLAVNÍCH CVIČENÍ S ÚČASTÍ AČR USKUTEČNĚNÝCH V RÁMCI PROGRAMU PÍP
v letech 1994 - 1998**

NATO/PÍP Cvičení *	Národní PÍP Cvičení *	Národní „v duchu PÍP“ cvičení *
1994 • COOPERATIVE BRIDGE • COOPERATIVE SPIRIT	1994 • CROSS COUNTRY • KOUBA-CHAMB	1995 • AČR - POLSKO • PŘEHRADA • AČR - NIZOZEMÍ • AČR - FRANCIE • AČR - USA • OBLOHA • DUHA • ROZHODNOST
1995 • COOPERATIVE NUGGET • COOPERATIVE DETERMINATION • COOPERATIVE CHALLENGE • COOPERATIVE LIGHT • COOPERATIVE DRAGON • COOPERATIVE AUTOMATION • CRISIS MANAGEMENT EXERCISE • COOPERATIVE AURA • COOPERATIVE JAGUAR • COOPERATIVE KEY	1995 • LIPNO • TRIAL - FLIGHT • TEXAS • OLŠINA • COMBINED ENDEAVOUR • TRIOSAR • BELBAT • SAREX - SHEPARD	1996 • GARDIA 1 • GARDIA 2 • CHARME • SUCCESS - 1 • SUCCESS - 2 • SUCCESS - 3 • LIBAVA • LEŠŤ (• GOLF • CROSS - 1 • CROSS - 2 • TRIOSAR • DENCZECH • SECRET • AIR CZECHFRENCH • AIR CZECHROM • CZECHPOL • SLOVINCZECH
1996 • COOPERATIVE AURA • COOPERATIVE AUTOMATION • COOPERATIVE AID • COOPERATIVE BEST EFFORT • COMPACT GUARD • COOPERATIVE CHANCE • COOPERATIVE LANTERN • COOPERATIVE ASSORT • COOPERATIVE DRAGON • COOPERATIVE KEY • COOPERATIVE ADVENTURE EXPRESS • COOPERATIVE OSPREY • COOPERATIVE ZENITH • ATLANTIC LINK	1996 • COBINED ENDEAVOUR • PEACE SHIELD • EUGENIE • OLŠINA	
	1997 • OLŠINA • GARDIA • CHARME • SUCCESS • TRIOSAR • COMBINED ENDEAVOUR • COMMON GOAL	
	1998 • WIND • BRAVE EAGLE • SURVIVE • OLŠINA • KAVKAZ • GARDIA 1	1997 • PROSTĚJOV • HEXAGRANDE • CROWN • BLIZZARD • FLASH
1997 • COOPERATIVE AURA • COOPERATIVE AID • COOPERATIVE CHANCE • COOPERATIVE GUARD • COOPERATIVE LANTERN • COOPERATIVE NUGGET • OPEN ROAD		1998 • VIOLA • TANK • TRANSYLVANIA • SLEZSKO • SAVE NEIGHBOUR
1998 • STRONG RESOLVE • COOPERATIVE AURA • COOPERATIVE LANTERN • COOPERATIVE JAGUÁR • CRISIS MANAGEMENT EXERCISE • COOPERATIVE CHANCE • COOPERATIVE ZENITH • COOPERATIVE NEIGHBOUR		

* NATO/PÍP cvičení řídí a financuje NATO. Účastní se jich členské země NATO a země zapojené do programu PÍP. Národní PÍP cvičení jsou ty, kterých se zúčastní alespoň jedna země NATO a jedna země PÍP, cíle a úkoly cvičení jsou poskytnuty všem zemím NATO/PÍP a jsou na ně pozvány pozorovatelé. Národní cvičení „v duchu PÍP“ jsou cvičení partnerských zemí na bilaterálním, trilaterálním základě, které nacvičují problematiku mírových, záchranných a pátracích operací a těchto cvičení se mohou účastnit pozorovatelé zemí NATO a partnerů.

Zkušenosti AČR z mírových operací a její účast v IFOR a SFOR

Od roku 1989 do 30. 5. 1998 působilo v mírových misích OSN/OBSE a NATO 6500 příslušníků armády v 16 misích OSN, OBSE, ES a NATO. Z toho bylo 550 vojenských pozorovatelů a expertů. Armáda České republiky se v rámci mírových misí OSN/OBSE a NATO podílela na dvou základních druzích činnosti: a) vysílání vojenských pozorovatelů (resp. vojenských expertů), b) vysílání vojenských kontingentů.

Rozmístění vojenských pozorovatelů

Zkušenosti AČR v této oblasti, tj. s vysíláním vojenských pozorovatelů, se datují od počátku r. 1989, kdy bylo v lednu bývalé Československo vyzváno k účasti na misi UNAVEM v Angole a v březnu téhož roku na misi UNTAG v Namibii.

V období samostatné České republiky od 1. 1. 1993 do 30. 5. 1998 působilo v 15 misích OSN/OBSE na území 11 států celkem 550 vojenských pozorovatelů AČR (např. v misích UNGCI - Irák, UNOSOM - Somálsko, UNOMOZ - Mosambik, UNTAES - Chorvatsko).

V současné době působí 26 vojenských pozorovatelů AČR ve čtyřech misích OSN a čtyřech misích OBSE na území šesti zemí.

Vysílání vojenských kontingentů

Po vyhlášení situace v oblasti Perského zálivu ČSFR poskytla do mnohonárodnostních sil protirákové koalice speciální protichemickou jednotku, prapor o síle 200 mužů. Uvedená jednotka plnila úkoly v sestavě brigád armády Saúdskoarabského království do poloviny roku 1991 a aktivně se účastnila operací „Pouštní štít“ a „Pouštní bouře“.

Vojenský kontingent pro misi UNPROFOR (později UNCRO) o síle 924 osob byl vyslán na území bývalé Jugoslávie k plnění úkolů v období v roce 1992. Od počátku mise čs. prapor působil na území Chorvatska, v oblasti tzv. Republiky srbská Krajina. Operoval v sektoru Jih, spolu s francouzským a keňským praporem mírových sil OSN až do ukončení mise pod vedením OSN v prosinci 1995. Velice cenné zkušenosti načerpal v misi UNTAES ve východní Slavonii (v prostoru Klisa) v letech 1995-1997 polní chirurgický tým (First Surgery Team) AČR v počtu 40 osob.

Spolupráce v rámci PpP se ukázala být velmi užitečnou pro výcvik a nasazení českých jednotek do operací pod vedením NATO IFOR a SFOR v letech 1995 - 1998. Naše účast v mírových operacích na území bývalé Jugoslávie je důkazem, že Česká republika je skutečně připravena nést svůj díl odpovědnosti při uspořádání regionálních problémů. Tato účast představuje navíc příležitost ověřit v reálné operaci již dosaženou úroveň interoperability a kompatibility.

Vysláním kontingentu do operace SFOR navázala Česká republika na úspěšnou činnost našeho praporu v operaci IFOR a prakticky tak vyjádřila pokračující zájem na stabilizaci mírového vývoje v Bosně a Hercegovině. Účast jednotky Armády České republiky v operacích IFOR a SFOR je považována za nejdůležitější aktivitu ve spolupráci s členskými státy NATO a partnery v rámci programu PpP v letech 1995 až 1998.

Za dobu působení mnohonárodnostních sil SFOR bylo dosaženo v BaH významného pokroku. Znesvářené strany se stáhly na území jim stanovená, ze zóny separace byly odstraněny těžké zbraně, které byly předány pod dohled jednotek SFOR. V září 1997 se na území BaH uskutečnily komunální volby, v listopadu 1997 proběhly parlamentní volby v Srbské republice (Republika Srbska). Byly zformovány společné instituce, došlo k norma-

lizaci vztahů BaH se sousedními státy, k uspořádání vztahů mezi novými subjekty v prostoru bývalé Jugoslávie. Do svých domovů se vracela část uprchlíků a byly zahájeny rozsáhlé projekty obnovy zničeného hospodářství, komunikací a domů.

Kontingent AČR v operaci Joint Guard (mandát vypršel 20. 6. 1998) mnohonárodních sil SFOR v BaH tvořil 6. mechanizovaný prapor (6.mpr) v počtu 600 osob, velitelství kontingentu a sekce součinnosti se štáby SFOR v počtu 22 osob a vrtulníkový odřad v počtu 22 osob. Ve prospěch praporu působily dva vrtulníky Mi-17 vrtulníkové jednotky. Prostor odpovědnosti praporu tvořil území o rozloze 2870 km², délka hranice mezi muslimsko-chorvatskou federací a srbskou republikou je 73 km.

Jako příklad úzké spolupráce v rámci britské divize lze uvést součinnost v těchto oblastech:

- * dělostřelecká podpora britského 26. dělostřeleckého oddílu ve prospěch českého praporu,
- * pomoc britských specialistů při zabezpečení spojení praporu s nadřazeným stupněm,
- * využití schopnosti českých vojáků komunikovat s místním obyvatelstvem v oblasti CIMIC,
- * vyčlenění roty 6. mpr do operační zálohy velitele MND SW (jedna rota),
- * zařazení pěti českých důstojníků na velitelství britské divize a tří dalších na velení SFOR v Sarajevu,
- * vyčlenění 2x Mi-17 a 1x L-410 ve prospěch sektoru South-West,
- * zabezpečení konferencí národních představitelů, účastníků se operace SFOR, v britském jihozápadním sektoru odpovědnosti, na území ČR apod.

Účast České republiky v silách SFOR vycházela z vnitřních a vnějších aspektů, ke kterým patřily hlavně tyto:

- * operaci SFOR pod vedením NATO jsme považovali za nezastupitelného garanta prosazení mírového ujednání v oblasti,
- * hlavním důvodem pokračování ČR v operaci stabilizačních sil SFOR bylo vyjádření pokračujícího zájmu o aktivní účast na mírovém řešení konfliktu na území BaH v geograficky blízké oblasti, se kterou měla ČR tradiční přátelské vztahy a blízké historické zkušenosti,
- * praktické naplnění odpovědné úlohy ČR při řešení konfliktu a pokračování aktivního zapojení do mírotvorného úsilí OSN prostřednictvím účasti v mírové operaci na území BaH,
- * úloha ČR v rámci operace SFOR ve svých důsledcích vytvořila příznivé předpoklady pro obnovení a intenzifikaci našich hospodářských a obchodních styků se zeměmi bývalé Jugoslávie,
- * zapojení ČR do SFOR bylo zároveň opětovným potvrzením připravenosti naší země podpořit Severoatlantickou alianci ve snaze po urovnání balkánského konfliktu a také jedním z kritérií způsobilosti ČR pro nadcházející členství v NATO.

Při dohlázení na plnění vojenských aspektů daytonských dohod bylo hlavní úsilí kontingentu AČR zaměřeno na:

- * monitorování přesunu vojenské techniky a jednotek v prostoru odpovědnosti praporu,
- * pokračování v inspekci míst kantonizace zbraní a protiletadlových systémů,
- * verifikování početních stavů vojsk v kasárnách a demobilizace záloh,
- * monitorování přechodů přes mezinárodní hranice (IEBL) a zónu separace,
- * podpora činnosti mezinárodních, humanitárních a nevládních organizací,
- * monitorování likvidace minových nástrah,
- * plnění úkolů vyplývajících ze začlenění do zálohy velitele divize a velitele SFOR v období napjaté situace v srbské republice,
- * podpora OBSE v zajištění přípravy a průběhu komunálních voleb v BaH a parlamentních voleb na území srbské republiky.

V oblasti logistické byl prapor vybaven nejmodernější technikou, která byla ve výzbroji pozemního vojska AČR. V operaci Joint Guard byla zajištěna logistická soběstačnost

praporu. Vedle pravidelného zásobování proviantem byly dodávány náhradní díly a munice převážně do pěchotních zbraní. Pro zabezpečení spolehlivosti provozu byly prováděny opravy těžké techniky výměnným způsobem. Technika stažená do České republiky byla předávána do opravárenských podniků a sloužila jako běžná zásoba.

Významnou součástí kontingentu AČR byla činnost skupiny štábu S-5 (skupina pro spolupráci s veřejností, CIMIC) k podpoře a koordinaci humanitárních projektů obnovy v Bosně a Hercegovině. Za poměrně krátkou dobu svého působení realizovala ve spolupráci s českými humanitárními organizacemi (např. ADRA) nebo britskou nevládní organizací ODA (Overseas Development Agency) desítky humanitárních projektů v prostoru nasazení kontingentu AČR (budování infrastruktury, opravy škol, kulturních středisek, zpracovatelských závodů, dodávky školních potřeb, potravin a obilnin, vybavení zubní ambulance ap.).

Mezi hlavní úkoly 6.mpr rovněž patřila podpora plnění úkolů OBSE při přípravě a v průběhu komunálních voleb v BaH a parlamentních voleb v Srbské republice. V souvislosti se zabezpečením jejich klidného průběhu byly, na žádost velitele divize, síly a prostředky kontingentu AČR v SFOR dočasně navýšeny o rotu v síle 42 osob a o dva vrtulníky. Pro monitorování situace, přepravu osob a nákladu a plnění ostatních úkolů bylo velikým přínosem použití vrtulníků Mi-17 v rámci vrtulníkové jednotky.

Zkušenosti z působení našeho kontingentu v operaci Joint Guard jsou velmi příznivé. Odpovědné a profesionální plnění všech stanovených úkolů příslušníky kontingentu bylo opakovaně vysoce oceňováno generálním tajemníkem NATO Javierem Solanou, vrchním velitelem sil NATO v Evropě gen. Willy Clarkem a rovněž nadřazenými veliteli v operaci SFOR. Zapojení do mnohonárodních jednotek SFOR vedlo ke zvýšení operační součinnosti - interoperability AČR s členskými zeměmi NATO, ke zvyšování profesionality a jazykové vybavenosti našich vojáků a k získání praktických zkušeností při přípravě a vedení mírové operace podle zásad NATO.

Nasazení výzbroje a výstroje AČR v misi Joint Guard rovněž pozitivněověřilo její kvalitu. Zkušenosti z mise jsou využívány při výcviku AČR. Pozitivně byla hodnocena soběstačnost v logistickém zabezpečení kontingentu AČR.

Působení kontingentu AČR v operaci SFOR opravňuje k následujícím závěrům:

- Rozhodující bojová technika a zbraně jsou srovnatelné s vybavením ozbrojených sil států NATO, avšak v oblasti komunikačních systémů, integrovaného řízení palby, přístrojů nočního vidění bude dosažení srovnatelné úrovně spojeno s realizací plánovaných investic v rámci AČR.
- Jazyková připravenost je hlavním předpokladem rovnocenné spolupráce s partnery. V přípravě na plnění úkolů v zahraničí jsou proto kromě dlouhodobé jazykové přípravy organizovány intenzivní zdokonalovací kurzy.
- Mechanizovaný prapor je základní samostatnou organizační jednotkou AČR schopnou nasazení v mnohonárodních operacích pod vedením mezinárodních organizací (OSN, NATO, OBSE).
- Posílení vrtulníkovou jednotkou představuje aktivní prvek v sestavě kontingentu AČR v zahraničí a potvrdilo schopnost taktického letectva pro efektivní zapojení do mnohonárodních sil ve prospěch vlastních jednotek, včetně realizace prvků ochrany osádek a rádiové komunikace s partnery.

- Kvalitní příprava našich vojáků na plnění úkolů v mírových operacích je ověřena praxí a zkušenostmi vojáků z výkonu funkcí v zahraničí a realizací kurzů v rámci programu PfP.
- Sociologické průzkumy realizované mezi vojáky SFOR potvrdily psychickou náročnost mírových misí, potřebu věnovat duševnímu stavu vojáků maximální pozornost a potvrdily rovněž i pozitivní zkušenosti účastníků mise s působením duchovního-vojáka z povolání při překonávání těžkostí souvisejících s činnostmi v misi.

Výše uvedené zkušenosti českého kontingentu v prostoru mise významně přispěly k akceleraci procesu výstavby AČR v souladu se standardy NATO.

Operace Joint Forge na území BaH - SFOR II

Účast AČR v pokračující operaci SFOR II (Joint Forge) od 20. června 1998 tvoří organizační struktura praporu o dvou mechanizovaných rotách (základny v osadách Donja Ljubija a Bosanská Krupa) včetně dvou vrtulníků Mi-17 a letounu L-410. Předpokládá se zachování možnosti praporu samostatně plnit úkoly při rozmístění na dvou základnách (Donja Ljubija a Bosanská Krupa).

ČR vyslala do operace jednotku o síle do 558 osob na dobu 18 měsíců od okamžiku předání jednotky pod operační řízení NATO, s možností dalšího prodloužení. Vláda a obě komory Parlamentu ČR na své květnové schůzi 1998 schválily rovněž posílení jednotky v průběhu parlamentních a prezidentských voleb o 42 osob na dobu dvou měsíců. Také je vytvořen prostor pro další posílení jednotky až o 50 osob pro případ mimořádné situace až do celkového počtu 650 osob.

* * *

Česká republika proces posilování programu Partnerství pro mír přivítala. V jeho rámci se bude rezort obrany orientovat zejména na některé nové typy operací podporujících a prosazujících mír (peace support operations), včetně operací k prevenci konfliktů. AČR se rovněž efektivně zapojí do aktivit, které jsou partnerským státům nabízeny. Jde zejména o perspektivní vysílání důstojníků do štábů jednotlivých velitelských stupňů Aliance v rámci projektu PSE (Partnership Staff Element), tj. nabídky míst pro partnery v rámci koordinační buňky partnerství (Partnership International Post in PCC), zřízení společných výcvikových středisek PfP, dále o regionální spolupráci a vytváření společných jednotek s některými sousedními státy.

Posílené PfP znamená novou kvalitu bezpečnosti v Evropě i velkou šanci pro AČR lépe se prezentovat v české společnosti. Jedná se zejména o posílení prvků politických konzultací v PfP, rozvíjení její akceschopnosti a umožnění většího zapojení partnerů do rozhodování a plánování v rámci PfP. Velký význam připisuje ČR i bezpečnostním konzultacím se všemi partnery. Program PfP tak z pohledu ČR přesahuje rámec vojenské politiky, protože komplexně působí velmi pozitivně na bezpečnost v celém evropském regionu.